

Sygn. akt VU 419/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 2 kwietnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **J. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z siedzibą w Z.**

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z siedzibą w Z. z dnia 30 marca 2012r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. Z. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od dnia 1 kwietnia 2012r. do dnia 17 marca 2013r.

Sygn. akt VU 419/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 marca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił J. Z. prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy zarobkowej, a zatem brak jest podstaw do przyznania świadczenia.

W odwołaniu skarżący J. Z. wniósł o zmianę tej decyzji i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Na rozprawie w dniu 2 kwietnia 2014 roku J. Z. w związku z wydaną decyzją z dnia 10 października 2013 roku o wznowieniu wypłaty renty od 1 czerwca 2013 roku wskazał, że okres sporny kiedy nie miał przyznanej renty to okres od 1 kwietnia 2012 roku do 17 marca 2013 roku, bowiem od 18 marca 2013 roku otrzymał wyrównanie z ZUS.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

J. Z. urodził się w dniu (...). Wnioskodawca posiada wykształcenie techniczne. Z zawodu jest rolnikiem-zootechnikiem. W okresie swojej aktywności zawodowej pracował jako pracownik produkcji rolno ogrodniczej (1975-1980) oraz jako wagowy w swoim zawodzie zootechnika (1980-1995). Następnie w latach 1997-2007 prowadził rolniczą działalność gospodarczą i od 2007 roku pracuje jako pracownik gospodarczy.

(dowód: świadectwa pracy k. 7, 9, 19-21, zaświadczenie z KRUS k. 13-14 akt rentowych, oświadczenie wnioskodawcy na rozprawie w dniu 30 sierpnia 2012 roku)

Wnioskodawca w okresie od 18 września 2011 roku tj. od zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego do 31 marca 2012 roku uprawniony był do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(dowód: decyzja z dnia 14 października 2011 roku k. 14 akt rentowych plik II) Wnioskodawca wystąpił w dniu 18 stycznia 2012 roku z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek k. 16 akt rentowych plik II)

Orzeczeniem z dnia 13 lutego 2012 roku Lekarz Orzecznik ZUS twierdził, iż wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Taki wniosek wywiódł ze stopnia zaawansowania rozpoznanych u niego schorzeń w postaci: zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i stawów kończyn bez istotnego ograniczenia sprawności ruchowej z zachowaniem użytecznego zakresu ruchomości i bez objawów korzeniowych, zespołu jelita drażliwego bez niedoboru masy ciała, nadciśnienia tętniczego poddającego się leczeniu oraz kamicy nerkowej.

(dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 13 lutego 2012r. k. 18 akt ZUS plik II wraz z dokumentacją medyczną teczka w aktach ZUS)

Od powyższego orzeczenia wnioskodawca wniósł sprzeciw w wyniku czego sprawa została przekazana do komisji lekarskiej ZUS, która w dniu 22 marca 2012 roku po konsultacji z lekarzem psychiatrą z dnia 15 marca 2012 roku i po rozpoznaniu zmian zwyrodnieniowych wielostawowych bez istotnego upośledzenia sprawności ruchowej, nadciśnienia tętniczego poddającego się leczeniu, zespołu jelita drażliwego oraz zaburzeń lekowych uogólnionych wydała orzeczenie zgodnie z orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS.

(dowód: orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 22 marca 2012 roku k. 24 akt ZUS plik II wraz z dokumentacją medyczną teczka w aktach ZUS)

Aktualnie u wnioskodawcy występują następujące schorzenia:

- zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego,
- przewlekły objawowy zespół bólowy bez obecności objawów korzeniowych i ubytkowych,
- zespół bólowy kręgosłupa, obecnie z ograniczeniem ruchomości kręgosłupa odcinka lędźwiowo-krzyżowego,
- zespół bólowy wielostawowy przeciążeniowy bioder i konna, barków, rąk i stóp w przebiegu niezaawansowanej choroby zwyrodnieniowej,
- dysfunkcja ruchowa palców ręki lewej z przykurczem rozciągniętego dłoniowego w przebiegu choroby D. I stopnia,
- przebyta amputacja paliczka obwodowego II palca ręki lewej po urazie w latach dziewięćdziesiątych,
- nadciśnienie tętnicze,
- kamica nerkowa,
- przewlekłe polipowate zapalenie zatok sitowych,
- przewlekłe zapalenie ucha środkowego obustronnie,
- obustronny niedosłuch mieszany znacznego stopnia,
- zaburzenia adaptacyjne o obrazie lekowo-depresyjnym związane z aktualną sytuacją życiową,
- organiczne zaburzenia afektywne.

Z powodów psychiatrycznych wnioskodawca jest częściowo okresowo niezdolny do pracy od 1 kwietnia 2012 roku do 31 grudnia 2013 roku.

Schorzenia neurologiczne, ortopedyczne, kardiologiczne i laryngologiczne nie powodują niezdolności do pracy wnioskodawcy.

(dowód: opinia biegłej neurolog A. P. (1) k. 10-12 wraz z opinią uzupełniającą k. 46, opinia biegłego ortopedy R. E. k. 16-17, opinia biegłego kardiologa L. D. (1) k. 26-26verte wraz z opinią uzupełniającą k.162-162verte, opinia biegłego otolaryngologa M. Z. (1) k. 30-30verte, opinia biegłej psychiatry A. R. (1) k. 40-41, opinia biegłej psycholog M. P. k. 74-75, opinia biegłego psychiatry S. W. (1) k. 79-85, częściowo opinia biegłej psychiatry K. O. k. 106-108)

Decyzją z dnia 10 października 2013 roku organ rentowy wznowił J. Z. wypłatę renty od dnia 1 czerwca 2013 roku do 31 października 2014 roku. Podstawę wydania powyższej decyzji było orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 września 2013 roku, którym wnioskodawca został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy w okresie od 31 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku a za częściowo niezdolnego do pracy od 18 marca 2013 roku do 30 lipca 2013 roku.

(dowód: orzeczenie z dnia 6 września 2013 roku koperta k. 178, decyzja z dnia 10 października 2013 roku koperta k. 178)

Przeprowadzona w czerwcu 2013 roku hospitalizacja wnioskodawcy w Klinice (...) w Ł. z powodu niestabilnej dławicy piersiowej spowodowała zakwalifikowanie J. Z. do przeprowadzonej w dniu 1 sierpnia 2013 roku kardiochirurgicznej rewaskularyzacji mięśnia sercowego. Powyższe schorzenia uczyniły wnioskodawcę całkowicie niezdolnym do pracy na okres 12 miesięcy od dnia 5 czerwca 2013 roku.

(dowód: opinia biegłego kardiologa L. D. (1) uzupełniając k.162-162verte)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Z kolei przepisy art. 12 ust. 2

i 3 stanowią, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która

w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się po pierwsze stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz po drugie możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj

i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1). Natomiast zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy (art. 13 ust 4).

Stosownie do treści art. 57 ust. 1 powyższej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy,

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b), pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a), pkt 10 lit. a), pkt 11-12, 13 lit. a), pkt 14 lit. a) i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a), pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Częściowa niezdolność do pracy polega na utracie w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. „Doniosłe znaczenie w konstrukcji częściowej niezdolności do pracy (której definicję zawiera art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) ma podkreślenie, że chodzi o ocenę zachowania zdolności do wykonywania nie jakiegokolwiek pracy, lecz pracy „zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji”. Ratio legis wyodrębnienia tej przesłanki stanowi wyeliminowanie sytuacji, w których ubezpieczeni o wyższych kwalifikacjach po utracie zdolności do ich zarobkowego wykorzystania zmuszeni byłiby podjąć pracę niżej kwalifikowaną, do której zachowali zdolność, wobec braku środków do życia. Inaczej mówiąc, ubezpieczony może być uznany za częściowo niezdolnego do pracy, gdy zachował zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (na przykład pracy wymagającej niższych albo niewymagającej w ogóle jakichkolwiek kwalifikacji), lecz jednocześnie utracił w znacznym stopniu zdolność do pracy, do której posiada kwalifikacje. Wyjaśnienie treści pojęcia „pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji” wymaga uwzględnienia zarówno kwalifikacji formalnych (czyli zakresu i rodzaju przygotowania zawodowego udokumentowanego świadectwami, dyplomami, zaświadczeniami), jak i kwalifikacji rzeczywistych (czyli wiedzy i umiejętności faktycznych, wynikających ze zdobytego doświadczenia zawodowego), (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2006 roku, I UK 103/06 OSNP 2007/17-18/261).

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca ma wykształcenie techniczne w zawodzie rolnik - zootechnik a w okresie aktywności zawodowej pracował w tym zawodzie przez 15 lat, ale także prowadził rolniczą działalność gospodarczą i następnie pracował jako pracownik gospodarczy, ocenę jego zdolności do pracy, w świetle powyższych rozważań należało odnieść do kwalifikacji formalnych, które pokrywają się z rzeczywistymi.

Dla ustalenia, czy wnioskodawca jest niezdolny do pracy w rozumieniu przepisów cytowanej ustawy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych kardiologa L. D. (1), neurologa A. P. (1), ortopedy R. E., otolaryngologa M. Z. (1) oraz trzech biegłych psychiatrów A. R. (1), S. W. (1) oraz K. r. O. (1) oraz psychologa M. P. -biegłych z zakresu dziedzin medycyny, w ramach których mieszczą się rozpoznane u niego schorzenia.

Biegli sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawcy, wynikami dodatkowych badań oraz po przeprowadzeniu jego osobistego badania. Określili w opiniach na jakie schorzenia cierpi obecnie wnioskodawca.

Podstawę rozstrzygnięcia niniejszej sprawy stanowiły dla sądu opinie biegłych psychologa M. P. oraz dwóch psychiatrów A. R. (1) oraz S. W. (1), gdyż są jasne, logiczne i wyczerpująco uargumentowane. Ponadto opinie te zawierają przekonujące, oparte na szerokiej i wnikliwej analizie dokumentacji medycznej i przedmiotowym psychologicznym i psychiatrycznym badaniu wnioskodawcy wnioski.

I tak biegła psycholog M. P. rozpoznawała u wnioskodawcy zaburzenia adaptacyjne o obrazie lekowo-depresyjnym związane z aktualną sytuacją życiową (głównie brak źródła utrzymania) biegła wykonała badanie psychometryczne. W teście B. przebieg procesów poznawczych ujawnił się jako nieznacznie obniżony. Biegła stwierdziła nieznacznie zmniejszoną pojemność pamięci wzrokowej bezpośredniej oraz nieznaczny deficyt w zakresie koncentracji uwagi. W testach bez wyraźnych cech organicznych zmian w obrębie ośrodkowego układu nerwowego. W badaniu intelektu testem R. - centyl 44 - aktualna sprawność intelektualna kształtuje się w granicach normy wiekowej.

Mając na względzie powyższą opinię psychologiczną oraz przeprowadzone badanie psychiatryczne biegły psychiatra S. W. (1) uznał wnioskodawcę za osobę częściowo niezdolną do pracy od czasu ustania świadczenia tj. od 1 kwietnia 2012 roku do 31 grudnia 2013 roku. Jak wskazał biegły wnioskodawca choruje na nadciśnienie tętnicze, ale nie

w takim stopniu aby otrzymać częściową niezdolność do pracy, a dla lekarzy psychiatrów powszechnie wiadomym jest, że 80-85% powodów nadciśnienia tętniczego to czynniki psychosomatyczne. W przypadku reumatoidalnego zapalenia stawów - pacjent cierpi ale nie w takim stopniu aby otrzymać rentę. Natomiast z doświadczenia zawodowego biegły posiada wiedzę, że 40% osób z reumatoidalnym zapaleniem stawów ma depresję. Biegły wskazał, że zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, zaburzenia słuchu, zespół jelita drażliwego to kolejne choroby, które występują u wnioskodawcy. W ostatnim czasie ujawniła się niestabilna choroba niedokrwienna serca z koniecznością wykonania bypasów - a 70% osób po bypasach cierpi na depresję. Zatem jak wskazał biegły rozpatrując pojedyncze układy żaden lekarz nie stwierdził takiego uszczerbku na zdrowiu aby orzec częściową niezdolność do pracy. Jednak patrząc całościowo w ocenie tego biegłego wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy. Ponadto jak wskazał biegły u wnioskodawcy występują zaburzenia psychiczne, które zostały potwierdzone badaniem psychologicznym a także szeregiem innych wskazanych w opinii schorzeń.

Tożsamy wniosek w zakresie oceny zdolności do pracy J. Z. postawiła biegła psychiatra A. R. (1). Rozpoznała ona u wnioskodawcy zaburzenia depresyjne nawracające obecnie epizod depresyjny umiarkowany. W uzasadnieniu swojej opinii biegła wskazała, że wnioskodawca leczenie z powodu objawów depresji i leku podjął w 2001 roku. Około 2011 roku nastąpił nawrót objawów chorobowych ze znaczną utratą masy ciała bez uchwytnych przyczyn somatycznych. Leczony był nadal przez lekarza (...) który stosował leczenie p/depresyjne, uspokajające i nasenne w dawkach dość wysokich, nie osiągnął jednak wystarczającej poprawy. Psychiatra do którego zgłosił się wnioskodawca w marcu 2012 roku postawił rozpoznanie dystymii i zaburzeń organicznych osobowości i zmienił stosowane leczenie (zastosował inne leki p/depresyjne). Akta sprawy nie zawierają jednak zapisów z wizyt lekarskich psychiatrycznych oraz nie zawierają badania psychologicznego oceniającego funkcje poznawcze, które w badaniu psychiatrycznym biegłej wydają się zaburzone, lecz samodzielnie nie osiągają znaczenia orzeczniczego i stanowią raczej składową zaburzeń depresyjnych. Ponadto biegła podała, że objawy psychiatryczne były także zauważane przez biegłych sądowych innych specjalności: neurologa, który w dniu 21 maja 2012 roku rozpoznał "zaburzenia lękowe" oraz ortopedę, który w dniu 5 czerwca 2012 roku w swojej opinii umieścił zapis: "podczas mojego badania potwierdzam obniżenie nastroju opiniowanego". Podsumowując biegła wskazała, że zaburzenia depresyjne z objawami lekowymi oraz wyraźnymi objawami somatycznymi takimi jak utrata zainteresowań, wczesne budzenie się, utrata apetytu ze spadkiem masy ciała, spowolnieni psychoruchowe występowały już wyraźnie w trakcie ostatniego postępowania orzeczniczego (marzec 2012 roku a wg zaświadczenia lekarza POZ występowały już w znacznym nasileniu rok wcześniej. Także osobiste badanie przeprowadzone przez biegłą pozwalało jej na stwierdzenie, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji na okres dwóch lat od daty wygaśnięcia poprzednich świadczeń.

W ocenie Sądu powyższe opinie, w których biegli uznali wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, są prawidłowe. Organ rentowy w piśmie z dnia 18 kwietnia 2013 roku (k. 69-69verte) nie podniósł odnośnie opinii biegłej A. R., a w piśmie z dnia 1 września 2013 roku (k. 100-100verte) do opinii

S. W., żadnych merytorycznych zarzutów. Zgłaszane uwagi stanowią jedynie polemikę z ustaleniami dokonanymi przez tych biegłych i są wynikiem niezadowolenia organu rentowego z treści opinii.

Tym samym mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd nie znalazł podstaw do podważenia opinii A. R. oraz S. W., w których biegli jednoznacznie i kategorycznie uznali wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Sąd nie podzielił natomiast opinii biegłej psychiatry K. O. w części dotyczącej kwestii uznania wnioskodawcy za osobę zdolną do pracy w dacie 30 marca 2012 roku. Przede wszystkim wskazać należy, iż biegła wydając taką opinię praktycznie nie uzasadniła swego stanowiska, co uniemożliwia jakkolwiek kontrolę jej opinii.

Zdaniem Sądu prawidłowe są także opinie biegłej neurolog A. P., kardiolog L. D., ortopedy R. E. i otolaryngologa M. Z., jednakże stwierdzony w opinii brak podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy z uwagi na schorzenia z zakresu

ich gałęzi wiedzy medycznej, nie jest przeszkodą do przyznania renty, gdy niezdolność ta wynika z innego rodzaju schorzeń (w tej sprawie psychiatrycznych)

Tym samym wobec uznania przez dwóch biegłych psychiatrów i skrupulatnego uzasadnienia swojego stanowiska, iż wnioskodawca jest częściowo, okresowo niezdolny do pracy z powodu schorzeń psychiatrycznych zachodziły podstawy do przyznania wnioskodawcy prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał J. Z. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 kwietnia 2012 roku (tj. od dnia od którego wstrzymano wnioskodawcy prawo do renty) do dnia 17 marca 2013 roku (tj. do dnia poprzedzającego otrzymanie wyrównania z organu rentowego tytułu przyznanej ponownie renty z powodu pogorszenia stanu zdrowia - schorzenia kardiologiczne co nastąpiło w czerwcu 2013 roku).